

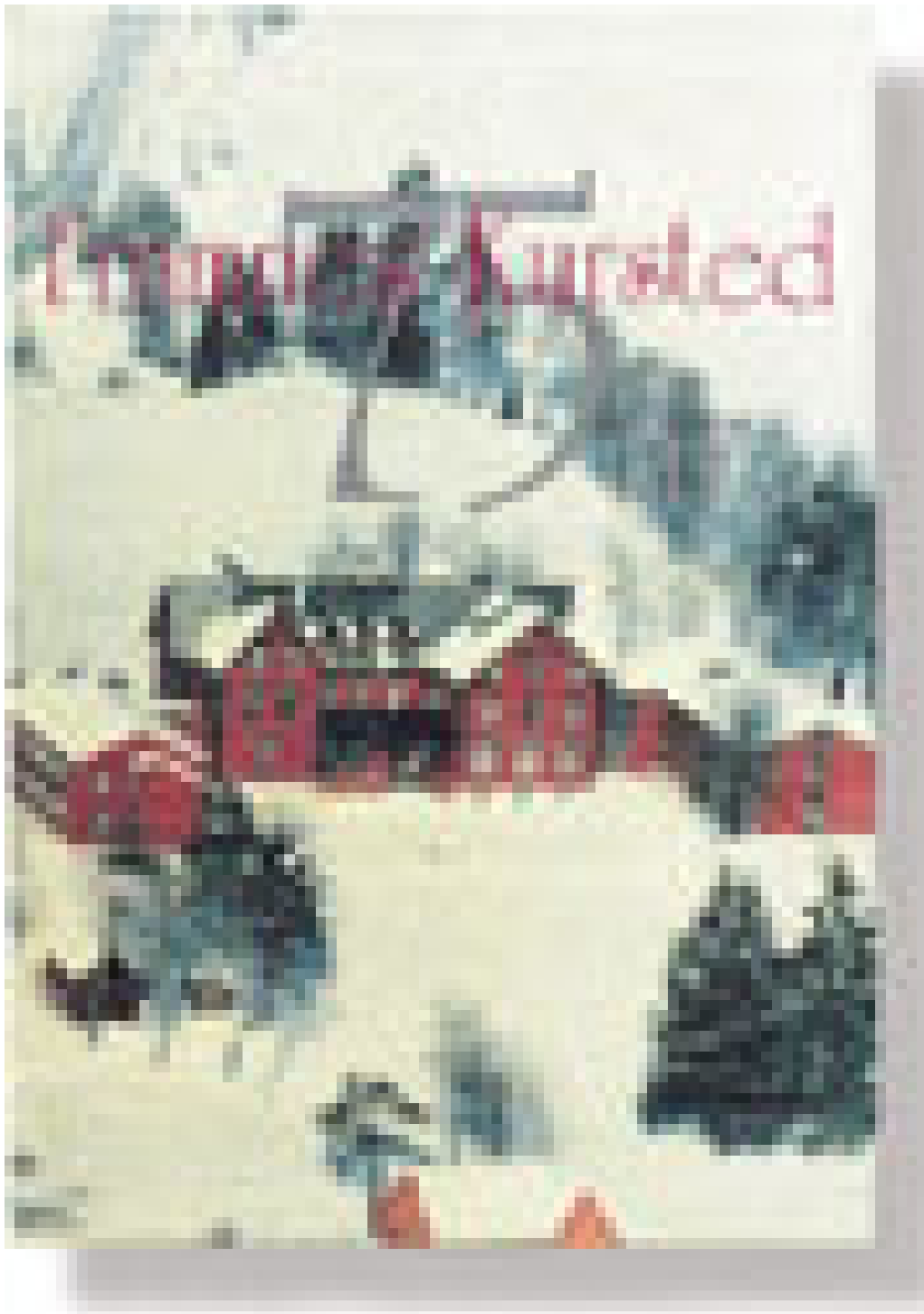

Tilbakeblikk og tobakksplanter til nytte

BOKOVERSIKT

Framnes Kursted på Voss ble etablert i 1924, gjennom skipsreder Johan Gjertsen og fru Emma Gjertsens legat fra 1917. De få hjelpetiltak som eksisterte den gang overfor alkoholavhengige ble i all hovedsak ivaretatt av frivillige organisasjoner.

Framnes Kursted feiret sitt 75-årsjubileum i 1999, og i den anledning gis det i år ut en jubileumsbok med tilbakeblikk på kurstedets utvikling. Boken har flere forfattere med tilknytning til kurstedet, og språket er vekselvis på nynorsk og bokmål. Den gir et interessant innsyn i en del av vanskelighetene og diskusjonene rundt behandling av alkoholikere gjennom mesteparten av 1900-tallet. Holdninger, fordommer, frivillighet kontra tvang, hva som var god behandling og hvordan man skaffet midler til drift og nye lovpålagte tiltak uten de nødvendige økonomiske vilkår, var aktuelle problemstillinger den gang som i dag.

Beskrivelsene fra den annen verdenskrig er fengende, bl.a. om hvordan man gjemte Heimefrontens sanitetsutstyr til feltsykehus, inkludert komplett røntgenutstyr, på loftet i arbeidsbygningen. Under en razzia ble imidlertid den tyske offiseren så distraheret av verkmesterens selvdyrkede tobakksplanter at han glemte å kontrollere resten av bygningen. Tobakken kom tydeligvis til nytte!

Kurstedets tidligere behandlingstiltak er også engasjerende omtalt, men ikke i så godt historisk perspektiv som andre områder i boken. Arbeidsterapi har stått sentralt i kurstedets opplegg. På 1970-tallet lå kurstedet i forkant når det gjaldt behandlingstilbud for alkoholavhengige sammenliknet med tilsvarende institusjoner.

Behandlingsopplegget i denne og i enkelte andre perioder er likevel lite omtalt. De leserne som ikke er så faglig bevandret i rusmiddelfeltet, får likevel et nyttig innblikk i perspektiver rundt behandling av rusmiddelavhengige. Boken har også mange gode historier fra det lille samfunnet Framnes Kursted etter hvert ble, om forholdet til bygdefolket, produksjon av landbruks- og håndverksprodukter og endog om kurstedets funksjon som strømleverandør til bygda. Viktig er også omtalen av situasjonen for kurstedet de senere årene og fremtidens behov for behandlingsplasser.

Boken er rikt illustrert, letlest, liten og hendig, men med for mange gjentakelser. Korrekturlesingen kunne også vært grundigere. Størst interesse vekker den nok hos de som har tilknytning til rusmiddelfeltet eller sosialfeltet, men den er ingen fagbok.

EgilNordlie

Incognito Klinikk

Oslo

Publisert: 10. desember 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.